

Finanstilsynet
Postboks 1187 Sentrum
0107 OSLO

Deres ref
23/13075

Vår ref
24/5717-

Dato
25. april 2025

Vedr. EBAs vurdering av norske egenkapitalbevis

Innledning

Finansdepartementet viser til Finanstilsynets brev til Finans Norge og Sparebankforeningen datert 7. april 2025 vedrørende begjæring om innsyn i dialogen mellom Finanstilsynet og den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA). Finansdepartementet har i tillegg mottatt en begjæring om innsyn i denne dialogen fra stortingsrepresentant Geir Pollestad (Sp), jf. Stortingets forretningsorden § 74.

Bakgrunnen for innsynsbegjæringene fra foreningene og Stortinget er EBAs vurdering av norske egenkapitalbevis opp mot kravene til ren kjernekapital etter kapitalkravsforordningen (CRR). Blant annet med utgangspunkt i EBAs brev til Finanstilsynet 9. juni 2022 har også Sparebankutvalget i NOU 2024: 22 foretatt en vurdering av egenkapitalbevis opp mot kravene som stilles til ren kjernekapital i CRR, og foreslått endringer i det norske regelverket. Utredningen var på høring til 3. februar 2025 og ligger nå til behandling i departementet.

Finansdepartementet vil som en del av oppfølgingen av Sparebankutvalgets utredning gjøre en selvstendig vurdering av den norske reguleringen av egenkapitalbevis opp mot kravene til ren kjernekapital i CRR. I denne vurderingen vil departementet se hen til all relevant informasjon.

Selv om Finanstilsynets brev av 7. april 2025 med vedlegg har bidratt til mer åpenhet om hvilken informasjon som har vært delt med EBA, og om EBAs vurderingsprosess, er det etter departementets vurdering fortsatt ønskelig med tydeligere avklaring rundt det regulatoriske grunnlaget for vurderingene i EBAs brev 9. juni 2022.

Postadresse
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo
postmottak@fin.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 40
www.fin.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 807

Avdeling
Finansmarkedsavdelingen

Kontakt med EBA

Sparebankutvalget viser i utredningen til at det ved to anledninger har forsøkt å komme i kontakt med EBA for å få en bedre forståelse av grunnlaget for EBAs vurderinger av kapitalinstrumenter utstedt av norske sparebanker. Det følger av NOU 20024: 22 pkt. 1.4 at det i tilbakemeldingen fra EBA ble vist til at EBA forholder seg til nasjonale tilsynsmyndigheter og hverken ønsker eller har kapasitet til å gå inn i de enkelte nasjonale diskusjoner om reguleringen av ulike kapitalinstrumenter. Departementet har imidlertid merket seg at EBA i et svar til den europeiske sparebankforeningen 30. januar 2025 skriver at:

«We acknowledge that the proposed amendments can be of significance for the Norwegian Savings Banks. That said, from an EBA perspective, once we have delivered our assessment to the concerned competent authority, we leave it to this authority to follow up on our findings or recommendations with the relevant institutions, to explain further the reasoning and discuss the next steps, on the basis of its knowledge of its banking sector specificities. In this context, we always stand ready to further assist the relevant competent authority as needed (...).»

EBA viser her velvillighet til å bistå nasjonale tilsynsmyndigheter ved behov.

Så vidt departementet har forstått, har ikke EBA skriftlig besvart de spørsmålene som ble stilt av Finanstilsynet i brev til EBA datert 3. mars 2022. I brevet, som ble offentliggjort 7. april 2025 som del av Finanstilsynets svar på innsynsbegjæringen fra Finans Norge og Sparebankforeningen, skriver Finanstilsynet bl.a. dette:

«As described above, savings banks that have issued equity certificates have two types of equity. One is the 'ownerless' equity, which consists of retained earnings built up by the bank over the years. There are no capital instruments issued in relation to the 'ownerless' equity. The other is certificate-holders' part of the equity in the bank, consisting of equity certificate capital and the related reserves (the dividend equalization fund and the premium fund).

In the draft letter, EBA refers to the requirement in CRR article 28(1)(i) as the legal basis for the required amendments:

'(i) compared to all the capital instruments issued by the institution, the instruments absorb the first and proportionately greatest share of losses as they occur, and each instrument absorbs losses to the same degree as all other Common Equity Tier 1 instruments'.

EBA concludes that this provision ensures that CET1-instruments are the primary instruments to absorb losses on a going concern.

As mentioned above, the ownerless capital is not a capital instrument issued by the institution and it is unclear to Finanstilsynet (NFSA) what this means legally in relation to Article 28(1)(i) of the CRR, since the ownerless capital is only retained earnings included as CET1-item, cf. Article 26 (1)(c) of the CRR. NFSA asks EBA to clarify this.»

I pkt. 2 i Finanstilsynets brev 7. april 2025 skriver Finanstilsynet følgende om korrespondansen med EBA i etterkant av 3. mars 2022:

«Finanstilsynet oversendte 3. mars 2022 et brev til EBA om utkast til tilbakemelding og hadde i etterkant av dette et møte med representanter fra EBA.

Finanstilsynet forstår det slik at EBA i sin vurdering har lagt vekt på at grunnfondskapitalen ikke bare er en 'post', men en egen kapitalklasse som skal ivaretas på samme måte som eierandelskapitalen, og at det er problematisk opp mot kravene i CRR dersom den ene kapitalklassen (eierandelskapitalen) ikke dekker sin forholdsmessige andel av et tap. EBA mener derfor at myndighetene må stille krav om oppbygging av utjevningsfondet med sikte på at eierandelskapitalen skal dekke en forholdsmessig andel av tap når dette oppstår.

Finanstilsynet understreker at dette er basert på Finanstilsynets forståelse av EBAs vurderinger og at det er EBAs brev 9. juni 2022 som gir uttrykk for EBAs vurdering. Finanstilsynet deler oppfatningen av at det hadde vært ønskelig om EBAs brev 9. juni 2022 var klarere med hensyn til det rettslige grunnlaget for vurderingen av egenkapitalbevis. Dette fremgår også av Finanstilsynets brev 26. august 2022.»

Det fremgår av Finanstilsynets brev 7. april 2025 at EBA har blitt forelagt en oversatt versjon av Sparebankutvalgets vurderinger i NOU 2024: 22 kapittel 14, men det fremkommer ikke hva EBA ev. mener om utvalgets vurderinger.

Vurdering

For norske myndigheter er det viktig å bevare egenkapitalbeviset som et velfungerende kapitalinstrument for norske sparebanker. Finansdepartementet mener derfor at det er ønskelig med større klarhet rundt det rettslige grunnlaget for EBAs vurdering av egenkapitalbevis. CRR stiller ulike krav til henholdsvis kapitalinstrumenter og kapitalposter, og som det fremgår av Sparebankutvalgets utredning og Finanstilsynets brev til EBA 3. mars 2022, er egenkapitalbevis det eneste egenkapitalinstrumentet som er utstedt av de aktuelle sparebankene, det vil si at egenkapitalbeviset dekker den første og forholdsmessig største andelen av tap sammenlignet med andre utstedte instrumenter i tråd med ordlyden i CRR artikkel 28 nr. 1 bokstav i.

På bakgrunn av ovennevnte bes det om at Finanstilsynet anmoder EBA om å skriftlig utdype sin forståelse av det regulatoriske grunnlaget for vurderingen i EBAs brev 9. juni 2022 om at banker med lavt utjevningsfond må bygge opp utjevningsfondet.

Det er ønskelig at en ev. tilbakemelding fra EBA fremkommer på en måte som kan offentliggjøres.

Med hilsen

Geir Åvitsland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Marius Østli
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer